

HISTORIA ESZTERROL

M

~~P.O. hung.~~
~~117.~~

Q. M. K. T.

134.

(Ciml. hiányx.; A₂ lev. csontka.)

Nem hiú cimlaj!

Estes dolga.

(Estes
Enke).

OSZK

Colosváratt,
1577.
Heltaj Gasparne.

Anonymous. 389544
1877.

Sgy bent feiedelem ebes asbonról,
Lében ennekem Perfa Királynéről,
nagi asbonioc példát vegienec arról
Kic lehetnec Isten vtán gyamolúl.

Sántalan bűnéuel Istent busita,
Sido nemzet kit Isten sanyargata,
Országokból vgyan mind ki pusztita,
Soc vdegen nemzet kőst nyomorgata.

Elben Perfiában vala nagy socka,
Király lako helye nagy város Susa,
Artoxerxes Királynac ot vduara,
Kinec két estendő hogy koronázua.

Sido wrsi töb wrac kőst vduarba,
Mordokai ackor egy álmod lata,
Kialtás menydörgés nagy zay indula,
Föld meg indult nagy haboru mind rayta.

Fel tamat két nagi Sarkáy hogi meg viő.
Sörnyű súoöltsbe mind kette vagyon,
Minden nemzet hadra késült bauokon
Hogy à Stentec seregére hartzoily

Ezen nap fénye világa el vese
Az bent nemzet ezen igen meg
Kőste czac nagy iai so oly i
Mert mind ez világ ő rea ve

Istenhöz esénec ki me
Egy forrásból im egy na

Hispánia *Epistol Kol: 1877.*
ausk: anonymo.

Világ lön mert az nap Bépen fel kele,
Az nyomorult nép feyét fel emele.

Ez álmod Mordokai nem érthete,
Noha elmeyét rayta igen vete,
Isten tanaczának azért itile,
Vária iöuendöbe benne mi kelne.

Dolgaban hiú, vigyáz Kirallya mellet,
Titkony két wr Kiralyra öfue beßellet.
El akariác vesteni Artoxerxest,
Kit Mordokai bizonnyal meg értet.

Eßt Királynac hamar ő meg ielente,
Törüeny vtán két Wr fán hala czügge,
Mordokainac Király meg kößene,
Sokkal meg tíftele őt fellyeb viue.

Leuélbenis irata nagy io tetét,
Ne lenne ez vtán is el feleitet,
Kit egy Wr Aman oly igen nehezlet
Hogy Mordokait vestni ßanta azért.

Egy kedue iöt Artoxerxes Királynac,
Nagy lakást ßerze mind az nagy Wraknac,

hatalmat ielenté azoknac,
uan napig frissen lakozának.
agiból fő fő emberee,
rallyal addig lönec,
a város népének.
odognac ßegénnek.

Az

Az lakás egy ßép kertben város mellet,
Minden drága kößülettel ßerzeter,
Király boráual tartánac ot mindent,
Ki mint akar inni vgy attác törüent.

ßerzet Királyné is egy vig örömet,
Vasti neue Aßßonyokat be intet,
Heted napja lakásnac már hogy el iöt,
Király vendégihöz mutata keduet.

Solita het Hopmesteret valaßta,
Aßßont vendég kößße kéuánta hyia,
löne ßépen, lenne feyében Corona,
Hogy ßép hölgyét, látna az ő orßága.

Oly dolog Aßßonynépekben az termet,
Czoda mint keuéllyiti meg az embert,
Király ßauára Vasti nem emelkedet,
Mert vendégitől most ő is nem mehet.

Nagy haragya lön Királynac aßßonra,
Törüent egyenec ra Wraknac hagyja,
Kiraly Hopmestere és fő tanacza,
Az Sententiát Aßßonra ki monda.

Im erti felleged Aßßonyunc dolgát,
Kiuel férti nem czac méltoságodat,
De meg gyalashta mindenic ortzaiát,
Kic felleged vtán biriuc magunkat.

Neiunc az lakasban mind velle vadnac.
Aßßonyunc valaßtételet mind hallyác,

Aij

Minden

Minden országidban est ők meg mongyác,
Mert iól tudgyuc nyelucket Aßßonyoknak.

Ezent fogyác nekünk is czelekedni,
Gonosz pelda olyan fog el teriedni,
Sőt minden nemzetec kezdic hallani,
Wrokat azoc sem kezdic böczülni.

Minékünk és az törüénec így tetzic,
Hogy ha felségednec is ionac tetzic,
Sékiből aßßonyunc maid ki verkezzéc,
Valaki érdemli abba vltesséc,

Szauát keuélységét Aßßonyoc hallyác,
Azért büntetését is maid had tudgyác,
Tisztessége már ne legyen aßßonnac,
Póra tegyed rólla hogy tanóllyanac.

Ez törüént felséged meg is irassa,
Országodban vgyan el hordoztassa,
Segény, kazdag aßßony wrát halgassa,
Mert méltó büntetése léz aßt tudgya.

Tetzéc az Királynac ez Sententia,
Kit minden országiban hordoztata,
Wrához minden ház népe halgatna.
Segény bodog aßßony szauát fogadna.

Immár Vasti czac egy köz aßßony vala,
Királynac tanaczi így bölnac vala,
Keressenec ha felséged akaria,
Sép búzeket ennyi soc országidba.

Termete

Termete io vólta tetzic mellyiknec,
Vasti helyet legyen re felségednec,
Ez beßéd Királynac oly igen tetzéc,
Erre gongyalón vduara népénec.

Susaban lakic Király varosában,
Mordokai sido nemzet mint mondám,
Egy battya leanya nagy áruaságban,
Kit Mordokai tart nagy gyengen dragán.

Estér neue szép nemes módon tarttya,
Leany igen szép termet kegyes ortza,
Több búzec kößt ötet vittéc vduarba,
Legsebbiknec Hopmester est találá.

Gyorsan folgalokat szerze melleie,
Fereßtete mindenképpen sepite,
Kilón soc szép leant tart ekesítue,
Hogy Királyhoz olykor eggyenként vigye.

Io ideig fereßtete ruháza,
Mint oly felség házasit sepen tarta,
Draga olayal testeket mosattya,
Mint kellyenec Királynac vgy oktattya.

Teléc ez dolognac már estendeie,
Királynac hól eggyet hól mást be viue,
Kit ki küld aßt hiuatlan nem visí be,
Egykor Estert az rend secent viue be.

Szerete mindennei inkább az leánt,
Király azért seieben tón Coronát,

Vastit

Vasit el feleite tartya vduarát,
Wrakhoz országhoz Io keduet mutat.
Eft Mordokai meg hatta Ester nec,
Mi nemzet volna ne mongya senkin ec,
Ester engedelmes mind az beséd nec,
Mind afit tebi mint ha battyaual lakn ec.
Forog czac ot vduartól nem tauozic,
Mordokai mert Király fogai egyyic,
Tistetségen két wr vgy bosszonkodic,
Hogy Királyt el vesteni vgyekezic.
Ester nec Mordokai meg iclente,
Királynac Ester azont meg besélle,
Király az két wrat méltan buntete,
Mordokai masod dolgát kőfene.
Irata leuelbe az iambor dolgát,
Ez vtán igen fel vön egy nagy wrat,
Kin ec mindennel terdet feyét haytat,
Ebben ellent de czac Mordokai tart.
Ezen intic az kic akarnac iouát,
Tistelne vellec az nagyságos Amant,
Ebben ne segne Király kéuanfagát,
Ómaga is erti az wr haragiát.
De nekic afit mongya hogy fido volna.
Embert à ferént ő nem imadhatna,
Az wr meg busult nagy pokol bandékba,
Mint állyon bossfut efit vgy forgattya.
Eggyu!

Eggyúl Mordokait semmi nec tartya,
Király országiban hól fido volna,
Eggyig mind azokat vesteni bánta,
Ez bórnyú rontast egy napra gondolta.
Lon sembe Királlyal erről igy bolla,
Szellet egy nemzet lakic országidba,
Töllunc külön törvénybe rend tartásba,
Semmit nem tart té paranczolatodba.
Mongyad wram földünk ből vesetsúc el,
Minden felé paranczoly leueleddel,
Taraházat meg segitem nagy pénzel,
Ha felseged est engedi io keduel.
Io keduel Amannac Király ot bolla,
Pénzenékül hogy ő nem búskós volna,
Am fidoval tenne az mit akarna,
Azért peczetes gyűróiét ott ada.
Tere onnat Aman hamar indula,
Cancellarius deakit forgattya,
Király bauáual minden felé ira,
Országoc Capitaninac est hagyta.
Valahól országomba fido vagyon,
Hagiom kiczin nagy mindenűt meg halliő,
Ebben senki ne keduezzen halaszon,
Aman afit meg mongya legyen egy napon.
Rend tartásoc törvényec életekbe,
Mert más vagyon nem él nec törvényembe,
B Érttem

Ester erre czac est izene, Menyel,
Városbeli fidoc gyűllyenec mind fel.

Ne legyen senki ki ennéc vagy innéc,
Harom eie nappa de böytellyenec,
Im én is böytelec ostán be megyec,
Ha meg kel halmom is már sembe lesec.

Tetzéc az battyanac böytet hirdete,
Istennec nagy sirua abba könyörge,
Wram Wram mindenc terentőye,
Ha te akarš könnyen mást rehetz ebbe.

Semmi keuélységből nem töttem wram
Hogy ez keuély embert én nem imadam,
Még laba nyomát is meg czokolgarnám,
Ha ez Izraelnec használna tudnám.

Embernec mutatni de nem akarám,
Ašt az tistességedet maššor se adgyam,
Az mellyet egyedül erdemleš wram,
Isten felet embert lenni sem mondom.

Azért en Istenem tarcz meg népedet,
Ne had el vesíteni te örökedet,
Nam mennyišer Wram šabaditát est,
Tudom nem erőtlen most is te kezéd.

Sánnyad ennyi néped mutasd hatalmad
Fordicz vig lakásra mostani siralmat,
Had ellyűnc dicziriűc méltosagodat,
Ha meg halunc Wram ki mond halaadášt.

Nem

Nem külömb ohaytás mindenűt vala,
Mert à šörnyű halál czac kezel vala,
Mint halálra kőrűt Ester vgy vala,
Nagy šenyessen böytel gyázba imada.

Imádkozás vtán mar harmad napon,
Drága ruhaiban őltézéc Aššony,
Két leánya velle nagy gyengen lašson,
Királyhoz indula šine pirosson.

Ortzaia mosolyog io keduet mutat,
De šűue rettegue leandra hanyotlot,
Mint ha vgyan olyan gyengen tartatot,
Masic az ruháián hátul emel tart.

Mikor Palotában Ester iuta be,
Király drága módra vala őltézue,
Šekiben vī šörnyű ő tekintete,
Mint egy busult šemmel Aššonra néze.

Ottan boczatkozéc Aššony el hala,
Király meg esmere šekből ki ála,
Földrűl fel emele šépen bištata,
Aranyas veseiét vete ő rea.

Rettegue bešédét hogy aššony kezde,
Esmet ot el ešéc šine el vese,
Vduaráual Király vgyan kešerge,
Nagy šépen kərdeze tölle mit kərne.

Végre monda Wram felséges Király,
Ha ma ebédemre iōnēl Amannal,

Buj

Ackor

Akor meg mondonám, fogada Király,
Azért ebéd közbe így szól Aßbonyal.

Látsad az mit kéuánß mind adua leßen,
Ha orßagom felét kered meg legyen,
Aßbony aßt felele, vendégem legyen,
Hólnap is felséged most czac aßt kèrem.

Tón fogadást Király, akkor fel kele,
Aman nagy örömmel hazához méne,
De mentében Mordokait tekinte,
Fő fő rendnec othon buuát beßelle.

Az miuel berette Király vgy veti,
Mássa Király vtán mert ninczen senki,
Aßbonya Kirallyal czac őt vendégli,
Mert méltosagomat vgy mond iól erti.

Kedig hólnapra is ebédre hiua,
De ily bodogfágnac nincz ize haßna,
Hogy ez fidót latom én az vduarba,
Ki engem nem imad mint Király hatta,

Holual az Királytól intic eßt kèrie,
Tanáczi aßt mongyác aßt fel kötèse,
Annac az ő faia ötuen sing lenne,
Az ebéd oraián akaßtás lenne.

Oly igen tetzéc az, fát emeltete,
Az éyel Királyra alom nem ioue,
Laißtrom könyueket oluastat elötte,
Mordokai dolga am ele kele.

Solga

Solgait kérdeze Király io holual,
Ha Mordokainac volt azért ioual,
Tanáczi solgai mongyác egy fíoual,
Semmi kößennettel bezzeg nem voltal.

Sínte az beßéden Aman iuta be,
Király mint tanaczát kérdezni kezde,
Az kit én akarnéc meg tístelnie,
Mondodé mit tegyec Aman ő velle?

Eßt alittyá Aman rólla fíollana,
Azért az Királynac tanaczot ada,
Fő ruhádat adasd ezennel arra,
Fő louadra vltèsd meg Coronázua.

Legyen fő tanaczod ki eßt kiálcza,
Így tísteli Király az kit akarna,
Eßt minden vtzakon nagyon kiálcza,
Az tanaczra Király Amannac monda.

Io tanacz ez azért ez maid meg legyen,
Sido Mordokai nekem io hiuem,
Iob ruhámba leg iob louamra vlyen,
Az mit mondal meg lásd neki meg legyen.

Gongyalón mindenre noha kètelen,
Mordokai elöt városba megyen,
Az mit Király hagyot kialta nagy fen,
Hazához vgy tere Aman keßeruen.

Io baráti velle és felelége,
Eßt nagy boßonkodua nekic beßelle,

Mar

Már ők sem biztattyák eset kétségbe,
Azonban el hiuác Amant ebédre.

Több bevédec után az ital közben,
Király Estert kérdi oly igen bépen,
Tegnapi kérése tölle mi legyen,
Ország felét is kéri meg legyen.

Sola azért Ásbony ot az felségnek.
Ez az min könyörges te felségednek,
Felséged kegyelmes legyen feiemnek,
Velem egyetembe én nemzetemnek,

Engem nemzetestül mert meg vőtenec,
Feienként halálra tölled meg kértec,
Lelkűnc felet mindent kapsira vettec,
Vduarba méltatlan ez arulóc élnek.

Estert Király kérdi hogy ást ki mérte,
Hogy mind Aman dolga, ottan meg érte,
Király az ebédre egy kertbe méne,
De börtelen Aman ezen rettene.

Semmi reménye nincz életébe,
Egy házba Ásbonnal nagy könyörgésbe,
Királynét meg fogta hailot ölebe,
Ásbonnac agyára but keferuébe.

Tere meg az kertből, Király be iuta,
Ester az mely agyba, Aman büt oda,
Nam feleségemnek sincz batorfága,
Hiszem maid előttem rontod, így sola.

Ezen

Ezen annál inkább Aman el hala,
Azonba Királynac ebbe hir iuta,
Aman vduarában egy ackasztó fa,
Kire Király huiét kötetni banta.

Raita Király inkább el haborodéc,
Ottan hagy a Amant az fára kőszéc,
Igy az másnác asot verembe eséc,
Királynac haragia ebbe meg bűnéc.

Temérdeki kincze és draga háza,
Ot mind Esteré lön Aman iobága,
Ester Mordokait monda hogy battya,
Azért meg bevéle mi nemzet volna.

Király Mordokait ottan huiata,
Az Aman gyűrőjét önéki ada,
Ester az iobágot battyanac ada,
Immár Aman helyet Mordokai vala.

Ester ezen kéri az feyedelmet,
Hamar meg másollya Aman leuelét,
Kit Király neuével sóc felé küldet,
Hogy egy nap el vesßen a bido nemzet.

Oly igen io kedvel bevédet halla,
Deakoknac Király meg paranczola,
Sidóknac meg lenne ő szabadfága,
Ő törvényec bérént lenne lakása.

Valakic őket ebben haborgatnác,
Tisztartóc azokra fel tamadnánac,

C

Mint

Mint Király hitlene vgyan le vagnác,
Ez leuelet vinnéc minden orfágnac.

Ennec napya lenne mely nap le vagnác,
Az kic az ſidóknac gonofit mondanac,
Sőt váraſokát is földre rontanác,
Lenne ez tanuſág az áruloknac.

Suſában is leuél hamar el iara,
Hol az Király lakéc ſidókhoz iuta,
Mordokait lattyác drága ruhába,
Vduarból ki ióni feiën Corona.

Sidóc nagy örömben mindenűt vadnac,
Soc Pogánoc ezen czudálkozásac,
Iſtent meg eſmeréc vgy magafallyác,
Sokan à ſent nép hűtere allánac.

Ez világon minden őket tiſteli,
Király orfágiban ſidókat feli,
Mordokai tiſtét mert minden erti,
Az paranczolatnac napyát is veli.

Nap el telec, ſidóc mind kéſen vadnac,
Hól mi ellenségeg aſt mind le vagác,
Czac Suſában őt bázan meg halanac,
Amannac tíz fiát fara akaſtác.

Az tób orfágokba ſidóc kic vóltac,
Ellenségbe tizen öt ezért vagánac,
Tizen negyed napián az böyt más hónac,
Kit minden eſtendön Vnnepnec tartnac.

Gazdag

Gazdag lakodálmot mindenűt téſnec,
Somſédſágba minden étekbe küldnec,
De Suſában lakóc eſt két nap illéc,
Hogy az ellenséget őc két nap oléc.

Ira Mordokai mind à ſidóknac,
Király orfágiban valahól vadnac,
Tizen negyed ötöd napyán ez hónac,
Minden eſtendőben vigan laknánac.

Siralmoc öröme mert ot fordula,
Ellenségeg öröme ſiráſra iuta,
Az egy Görög Aman mint iárt meg írà,
Mi okból buſúlt volt tuttokra adà.

Azért meg ez nap is ſidóc meg tartyac,
Az napon az Eſter dolgát oluaſſác,
Az Aman neuére valahul iutnac,
Az Sinagognac padait hopollyác.

Gongyát igy viſele Iſten ez népnek,
Eſter eſt battyáual leuélbe teuéc,
Emlekezetire ő nemzeteknec,
Minemű Iſtene vólt à ſent népnek.

Ot ra emlekezéc régi álmára,
Mordokai reſgen kit látot vala,
Hogy ez mind Iſtentől vegezue vólna,
Forrásból löt nagy viz az Eſter vólna.

De az két nagy Sarkany ki őſue vina,
Mordokai ſ Aman nagy változaſa,

Cij

Halálra

Halálra gyűlt soc nép az fido volna,
Kinec napya el vesze mikor sir vala.

Tón Isté nagy czudát mert nap meg ioue
Népének világot egben emele,
Ester által őket hozza örökre,
Ellenségi törét visssa terite.

Eft is látta vala két fors tamada,
Az à két nezmetnec nagy változafsa,
Sidóc halalanac egy hagyot napya,
Az pogán vesténec más hagyot haura.

Ot nagy halaadást tón az Istenec,
Istent Mordokai monda nagy bölcznec,
Mig éle nagy ioual lón nemzeténec,
Kiért à bent népec ötet beretéc.

Legyen egy tanuság Ester seméllye,
Kit Isten kiczinből oly fel emele,
It Isten tanaczát ebebe viue,
Magát azzonfágba ő el sem hiue.

Erről édes battya ötet meg inte,
Kiralyhoz be menni mikor nem mérne,
Ez nagy rendre Isten hogy arra vitte,
Mindennel iót tenne és kegyes lenne.

Maga ha már binte vgy termet volna,
Hogy ő eleiről nagy ágról volna,
Embernec magát lennie tudgya,
Mert minden nagyságnac nagy Isten Wra.

Istennec

Istennec neuestéc régen oly embert,
A ki embereckel minden iót berzet,
Hol mi drága semély io hirt kereset,
Vagy férfi vagy asbony neuét ezzel lelt.

Oka, mert az embert Isten vgy hatta,
Fegyuertelen büléc hogy ne árthatna,
Czac az io tételre minden haylana,
Mert terméset ellen az ártás volna.

Naggya tötté Isten,ercz meg mi vgre,
Mindennec iouára nem vesellyére,
Igyekezze Isten tistiletire,
Mert köböneter vár az ki ást tötte.

Ez vtán eft gondold, read soc sem néz,
Életedbe példát minden fű kerés,
Astalra töt gyortya, te valamit egz,
Haz népe setetbe mindent vgy lát néz.

Vgre erezded eft is nem hiuolkodás,
Az feiedelemfég de nagy gond latás,
Hogy más meg nyughalséc te arra vigyáz,
Had mögion iót róllad soc niomorult giáz.

Eft igen kéuannám minden embernec,
Görög Aman vestét emlitenétec,
Az Isten iauáit kit most ilitec,
Az ki atta nektec meg esmernétec.

Nem tuda köböné Király io tetét,
Az berencze illyen embert meg vakit,

Cij

Mert

Mert magát el hiűi ala sem tekint,

Ó golyobison ál hamar hatat vét.

Vgy hidyed te nálad ő te kélletét,

Ha hiűed az égnec állandó búuét,

Hol tiűtán hól homályba latod az vűdöt,

Eűt ha várni tudnád magad esmernéd.

Érttem hogi Augustus czaűr giermeket,

Vgyan tanította mint egy kűz rendet,

Varrást fonást búuést vűlec tűtetet,

Mert igen esmérte mind kűt űerenczét.

Gazdag Hertzeg vala Siciliába,

Agatocles előb Fazakas fia,

Pohar űekin aűtalan űoc arany kanna,

Fűld edény még annyi minden rend vala,

Iol emliti mi vűlt ű még miue lehet,

Minden rend ezekrűl nagy pűldát vehet,

Kit Iűten Eűterként nagyra fel emelt,

Tudgya hogi űerencze űarnyára kelhet,

Ez éneket az ki verűekbe írta,

Kegyelmes Aűűonyánac aűt ayánla,

Ezer őt űaz hetuen hűtbe hogi írta.

Colosűarat űinte az űent Gyűrgy napba.

I N I
S.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

